

Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди

Реабілітологія та спеціальна психологія

Блок дисциплін вільного вибору
для здобувачів ОР “Бакалавр”

Кафедри, які забезпечують викладання навчальних дисциплін даного блоку:

- **Кафедра здоров'я людини, реабілітології та спеціальної психології**
  - <http://hnpu.edu.ua/uk/division/kafedra-zdorovya-lyudini-ta-korekciynoyi-osviti>
- **Кафедра образотворчого мистецтва**
  - <http://hnpu.edu.ua/division/kafedra-obrazotvorchogo-mistectva>

Дисципліни, які входять до блоку

II рік навчання

- **Корекційна педагогіка та методика корекційної роботи – 7 кредитів**
- **Спеціальна психологія – 7 кредитів**

Корекційна педагогіка та методика корекційної роботи

- ▶ **Викладач:** кандидат психологічних наук, доцент кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології **Коваленко Вікторія Євгенівна**
- ▶ **На вивчення навчальної дисципліни відводиться 7 кредитів ЄКТС 180 годин.**
- ▶ **Мета та завдання навчальної дисципліни «Корекційна педагогіка та методика корекційної роботи»:** є інтеграція та удосконалення знань і умінь студентів щодо здійснення корекційної функції професійної діяльності корекційного педагога; закріплення професійно значущих ціннісних орієнтацій.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни

«Корекційна педагогіка та методика корекційної роботи» є

- осмислення та узагальнення студентами теоретичних і прикладних знань про корекційну роботу, а також її найбільш гострі проблемні аспекти;
- удосконалення корекційно спрямованої компетентності;
- формування емоційно позитивного ставлення до специфіки професійної діяльності, впевненості у оптимістичній перспективності корекційної роботи та закріплення професійних ціннісних орієнтацій.

Корекційна педагогіка та методика корекційної роботи

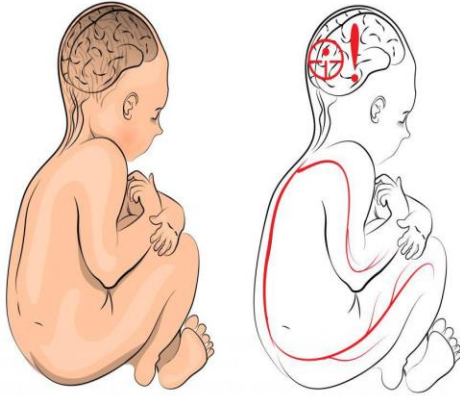
Під час вивчення дисципліни ви

▶ **Дізнаєтесь:**

- ▶ сутність педагогічної корекції, психологічні основи її організації та здійснення;
- ▶ сутність ранньої корекційної допомоги, її завдання, зміст, форми;
- ▶ зміст корекційної роботи з дітьми, що мають порушення розумової діяльності у різних типах закладів;
- ▶ шляхи реалізації корекційно-розвиткового компоненту інклюзивного навчання учнів з інтелектуальними порушеннями та затримкою психічного розвитку;
- ▶ корекційні можливості освітніх технологій; зміст і форми підготовки батьків до здійснення корекційного впливу на розвиток дитини;
- ▶ форми удосконалення професійно корекційної компетентності педагога у процесі методичної роботи.

▶ **Навчитесь:**

- ▶ здійснювати корекційно-розвиткову роботу з подолання порушень пізнавальної діяльності з дітьми різного віку у процесі їхнього
- ▶ навчання та виховання у різних типах закладів.

Спеціальна психологія

- ▶ **Викладачі:** к. психол. наук, доцент кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології **Коваленко Вікторія Євгенівна**, к.б.н., доцент кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології **Галій Алла Іванівна**
- ▶ **На вивчення навчальної дисципліни відводиться 7 кредитів ЄКТС 180 годин.**
- ▶ **Мета та завдання навчальної дисципліни «Спеціальна психологія»:** є набуття, гармонізація та синтез знань стосовно проблематики спеціальної психології; формування наукового світогляду щодо психологічних чинників поведінки осіб з порушеннями психофізичного розвитку, вмінь самостійно проводити психодіагностичну і консультативну роботу з такими особами, зважено та відповідально підходити до вибору заходів їх реабілітації та корекції.
Основними *завданнями* вивчення дисципліни «Спеціальна психологія» є
  - сформувати у здобувачів вищої освіти систему наукових знань, спеціальну психологію як гуманітарну дисципліну;
  - ознайомити з теорією спеціальної психології як теоретичної та прикладної науки;
  - ознайомити із процесом управління навчальною діяльністю дітей з особливостями психофізичного розвитку.

Спеціальна психологія

Під час вивчення дисципліни ви

► Дізнаєтесь:

- Сутність спеціальної психології;
- порушення розвитку: особливості, механізми, різновиди;
- Чинники дизонтогеній;
- Особливості психічного розвитку при різних порушеннях: інтелектуальних, сенсорних, опорно-рухових, мовленнєвих, аутичних;
- специфічні особливості роботи з дітьми з особливостями психофізичного розвитку

► Навчитесь:

- використовувати методи психодіагностики для виявлення та диференті порушень та особливостей розвитку дитини;
- здійснювати постановку психологічного діагнозу з використанням різних методів психодіагностики;
- здатність адекватно застосовувати методи психодіагностики, психокорекції та розвитку у роботі з дітьми з особливостями психофізичного розвитку;
- оволодіти первинними навичками робіт з дітьми з особливостями психофізичного розвитку

Дисципліни, які входять до блоку

III рік навчання

- **Спеціальна психолого-педагогічна діагностика – 7 кредитів**
- **Основи нейропсихологічної діагностики та корекції розвитку дітей – 5 кредитів**
- **Психокорекційні технології в роботі з дітьми з особливими освітніми потребами – 5 кредитів**

Спеціальна психолого-педагогічна діагностика

- ▶ **Викладач:** : доктор педагогічних наук, доцент кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології **Казачінер Олена Семенівна**
- ▶ **На вивчення навчальної дисципліни відводиться 7 кредитів ЄКТС 180 годин.**
- ▶ **Мета та завдання навчальної дисципліни «Спеціальна психолого-педагогічна діагностика»:** формування у студентів системи психодіагностичних знань; вивчення закономірностей індивідуальних різниць; здійснення психолого-педагогічної оцінки розвитку дітей з особливими освітніми потребами.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни «Спеціальна психолого-педагогічна діагностика» є : оволодіння техніками діагностування дітей з особливими освітніми потребами; оволодіння уміннями використовувати діагностичні данні при плануванні корекційно-розвивальної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.

Спеціальна психолого-педагогічна діагностика

Під час вивчення дисципліни ви

▶ **Дізнаєтесь:**

- ▶ завдання та принципи діяльності спеціального психолога,
- ▶ специфіку організації комплексної оцінки розвитку дитини з метою визначення її особливих освітніх потреб, в тому числі коефіцієнта її інтелекту;
- ▶ як використовувати психолого-педагогічні методи оцінки розвитку дитини.

▶ **Навчитесь:**

- ▶ проводити комплексну оцінку розвитку дитини з метою визначення її особливих освітніх потреб, в тому числі коефіцієнта її інтелекту;
- ▶ використовувати психолого-педагогічних методи оцінки розвитку дитини;
- ▶ розробляти рекомендації щодо програми навчання, особливостей організації психолого-педагогічної допомоги відповідно до потенційних можливостей психофізичного розвитку дитини;
- ▶ встановлювати і підтримувати контакт з дитиною під час комплексної оцінки; надавати консультації батькам дітей з особливими освітніми потребами.

Основи нейропсихологічної діагностики та корекції розвитку дітей

-
- ▶ **Викладач:** кандидат медичних наук, доцент кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології **Луценко Олена Володимирівна**
  - ▶ **На вивчення навчальної дисципліни відводиться 5 кредитів ЄКТС 150 годин.**
  - ▶ **Мета та завдання навчальної дисципліни «Основи нейропсихологічної діагностики та корекції розвитку дітей»:** засвоєння змісту та алгоритму здійснення діагностичної та корекційно-розвивальної діяльності на засадах нейропсихології.

Основними завданнями вивчення дисципліни

«Основи нейропсихологічної діагностики та корекції розвитку дітей» є

- ▶ Надати студентами знання щодо особливостей нейропсихології як самостійної дисципліни, змісту та алгоритму здійснення нейропсихологічного експерименту.
- ▶ Розглянути конкретні питання закономірностей та механізми взаємозв'язків між системами головного мозку та порушеннями психічної діяльності;
- ▶ Познакомити студентів з нейропсихологічними методиками й методами діагностики, особливостями планування нейропсихологічного обстеження, обробки й інтерпретації його результатів.
- ▶ Представити методи, прийоми та засоби нейропсихологічної корекції відхилень у розвитку

Основи нейропсихологічної діагностики та корекції розвитку дітей

Під час вивчення дисципліни ви

► **Дізнаєтесь:**

методологічні принципи та основні напрями нейропсихологічних досліджень;

нейропсихологічні закономірності та механізми порушень психічних процесів;

теорію системної динамічної локалізації вищих психічних функцій.

► **Навчитесь:**

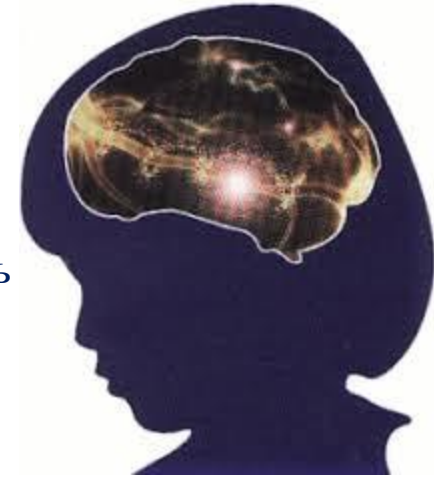
застосовувати отримані знання з нейропсихології на практиці;

підібрати адекватні методики нейропсихологічного дослідження;

досліджувати стан психічних функцій, процесів, станів пацієнта;

сформулювати висновки та скласти протокол нейропсихологічного дослідження;

застосовувати певні методики нейропсихологічної корекції відхилень у розвитку в контексті цілісного розвитку особи з порушеннями психофізичного розвитку.

Психокорекційні технології в роботі з дітьми з ООП

- ▶ **Викладач:** доктор педагогічних наук, доцент кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології **Казачінер Олена Семенівна**
- ▶ **На вивчення навчальної дисципліни відводиться 5 кредитів ЄКТС 150 годин.**
- **Мета та завдання навчальної дисципліни:**

Метою викладання навчальної дисципліни «**Психокорекційні технології в роботі з дітьми з особливими потребами**» є формування у студентів системи знань у вивченні психокорекційних технологій у роботі з дітьми з особливими потребами.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни «**Психокорекційні технології в роботі з дітьми з особливими потребами**» є формування у студентів повного і стійкого уявлення про особливості використання психокорекційних технологій у роботі з дітьми з особливими потребами.

Психокорекційні технології в роботі з дітьми з ООП

Під час вивчення дисципліни ви

Дізнаєтесь:

- ▶ історію розвитку методів психологічної корекції дітей і підлітків з проблемами в розвитку;
- ▶ принципи складання і основні види психокорекційних програм;
- ▶ основні вимоги до складання психокорекційних програм;
- ▶ оцінку ефективності психокорекційних заходів.

Навчитесь:

- ▶ проводити корекційно-розвивальну роботу і складати корекційно-розвивальні програми;
- ▶ оцінювати ефективність психокорекційних заходів;
- ▶ використовувати психокорекційні технології в роботі з дітьми з ООП .

Дисципліни, які входять до блоку

IV рік навчання

- Тренінг емоційного розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями - 5 кредитів
- Педагогічна реабілітація дітей з порушеннями психофізичного розвитку - 5 кредитів
- Професійно-трудова соціалізація осіб з особливими освітніми потребами 5 кредитів
- Технології арт-терапії - 5 кредитів

Тренінг емоційного розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями

- ▶ **Викладач:** к. психол. наук, доцент кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології **Коваленко Вікторія Євгенівна**, д. п.н., доцент кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології **Казачінер Олена Семенівна**
- ▶ **На вивчення навчальної дисципліни відводиться 5 кредитів ЄКТС 150 годин.**
- ▶ **Мета та завдання навчальної дисципліни:**
- ▶ Метою викладання навчальної дисципліни «Тренінг емоційного розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями» є формування у здобувачів базових уявлень про тренінг як педагогічну технологію, яка базується на активних методах групової роботи. За допомогою тренінгового заняття розвивати пізнавальні та емоційно-вольові психічні процеси, психічні стани та психічні властивості, які виявляються у різних формах активності людини — діяльності, спілкуванні, поведінці дітей з інтелектуальними порушеннями.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни «Тренінг емоційного розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями» є розвиток пізнавальної сфери (сприйняття, уваги, пам'яті, уяви, мислення) та мовлення;

- формування системи особистісних відносин (емоцій, потреб, мотивів тощо);
- оволодіння діяльністю (предметно-практичною, ігровою, навчальною, трудовою тощо).

Тренінг емоційного розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями

Під час вивчення дисципліни ви дізнаєтесь про:

- ▶ Для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку є характерним порушення пізнавальної діяльності, що виявляється в обмеженості сприйняття, уваги, пам'яті, мислення, відтворенні сприйнятого і вивченого. Такі діти можуть мати певні обмеження у набутті комунікативних та соціальних навичок. Ці обмеження зумовлюють уповільнений темп розвитку та навчання дитини, проте вона здатна до навчання, але у власному уповільненому темпі і в обмеженій кількості.

Навчитесь:

- ▶ За допомогою тренінгу, рефлексії учасників проводити трансформування знань через інтелект, досвід, емоційні переживання суб'єкта діяльності, що забезпечує адекватний зворотній зв'язок;
- ▶ розуміти специфіку емоційно-особистісного розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями;
- ▶ особливість розвитку емоцій у дошкільника з інтелектуальними порушеннями - безпосередній вплив їх на поведінку.

Педагогічна реабілітація дітей з порушеннями психофізичного розвитку

- **Викладач:** доктор педагогічних наук, доцент кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології **Казачінер Олена Семенівна**
- На вивчення навчальної дисципліни відводиться **5 кредитів ЄКТС 150** годин.
- **Мета та завдання навчальної дисципліни:**

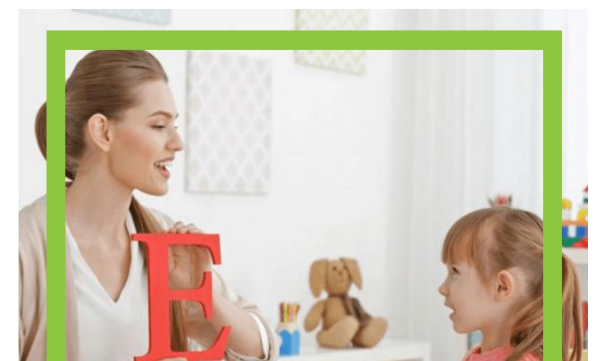
Метою викладання навчальної дисципліни «**Педагогічна реабілітація дітей із порушенням психофізичного розвитку**» є формування у студентів системи знань у вивченні особливостей здійснення педагогічної реабілітації дітей з порушенням психофізичного розвитку.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни «**Педагогічна реабілітація дітей із порушенням психофізичного розвитку**» є формування у студентів повного і стійкого уявлення про педагогічні реабілітаційні заходи, які здійснюються під час роботи з дітьми з порушеннями психофізичного розвитку.

Педагогічна реабілітація дітей з порушеннями психофізичного розвитку

Під час вивчення дисципліни ви

- ▶ **Дізнаєтесь про:**
- ▶ особливості соціально-педагогічної адаптації дітей з порушеннями психофізичного розвитку на різних етапах розвитку суспільства;
- ▶ сучасне програмне та навчально-методичне забезпечення педагогічної реабілітації дітей з порушеннями психофізичного розвитку;
- ▶ зміст програм для дітей з порушеннями психофізичного розвитку
- ▶ **Навчитесь:**
- ▶ розробляти програми диференційованого навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку з урахуванням ступеня важкості дефектів
- ▶ розвивати загальну та дрібну моторику та формувати соціально-побутові навички дітей з порушеннями психофізичного розвитку

КОРЕКЦІЯ МОВЛЕННЕВИХ ПОРУШЕНЬ
У ДІТЕЙ З ДЦП

Професійно-трудова соціалізація осіб з особливими освітніми потребами

Викладач: кандидат біологічних наук, доцент кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології **Пашинський Павло Петрович**

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 5 кредитів ЄКТС 150 годин.

► **Мета та завдання навчальної дисципліни:**

Метою викладання навчальної дисципліни **«Професійно-трудова соціалізація осіб з особливими освітніми потребами»** є засвоєння у студентів системи спеціальних знань які необхідні для забезпечення комплексного підходу до організації реабілітаційної, корекційно-розвиткової та виховної роботи з метою формування індивідуальних умінь і навичок дітей, що уможливорює підвищення якості і зміну стилю їхнього життя, забезпечує нові соціально-статусні позиції які згодом допоможуть їм ефективно інтегруватися у соціальному середовищі.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни **«Професійно-трудова соціалізація осіб з особливими освітніми потребами»** є оптимізація процесу соціальної адаптації та інтеграції в соціум дітей з особливостями психофізичного розвитку

Професійно-трудова соціалізація осіб з особливими освітніми потребами

Під час вивчення дисципліни ви

Дізнаєтесь:

- загальні основи професійно-трудової соціалізації осіб особливими освітніми потребами, виходячи з психологічного змісту і суті кожного з її етапів.

Навчитесь:

- застосовувати у корекційно-розвиваючому навчанні дітей з вадами розвитку різноманітні прийоми засвоєння індивідом соціального досвіду, певної системи соціальних ролей і стосунків.

Технології арт-терапії

- **Викладачі:** доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри образотворчого мистецтва **Паньок Тетяна Володимирівна** та
- доктор педагогічних наук, доцент кафедри здоров'я людини, реабілітології і спеціальної психології **Казачінер Олена Семенівна**
- **На вивчення навчальної дисципліни відводиться 5 кредитів ЄКТС 150 годин.**
- **Мета та завдання навчальної дисципліни:**
- Метою викладання навчальної дисципліни «Технології арт-терапії» є вивчення прикладних галузей застосування арт-терапії; засвоєння студентами знань про загальні основи арт-терапії і на цій основі здатність грамотно проектувати використання психотерапевтичних методик у роботі з дітьми з порушеннями розвитку.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни «Технології арт-терапії» є вивчення суті психологічної допомоги методами арт-терапії ; вивчення умов та ситуації, які передбачають застосування методів арт-терапії в практиці психологічного консультування в роботі з дітьми та дорослими; ознайомлення з терапевтичним потенціалом мистецтва у лікувально-реабілітаційній роботі та при психологічній корекції.

Технології арт-терапії

Під час вивчення навчальної дисципліни ви:

Дізнаєтесь:

про специфіку застосування арт-технік ;

про методи використання різноманітних матеріалів, які в арт-корекційній роботі відіграють роль виражальних засобів

Навчитесь:

застосовувати арт-техніки в роботі з особистісними, мотиваційними та соціальними проблемами дітей нормотипового розвитку та дітей з порушеннями психофізичного розвитку

